

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobkyně: **COSTRA Ltd.**, se sídlem Bexley Square, Salford 6, Manchester, M3 6BZ Spojené království Velké Británie a Severního Irska, zastoupena Mgr. Bronislavem Šerákem, advokátem se sídlem Na Bělidle 830/2, Praha 5, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) BSB 1881, s.r.o.**, se sídlem Kubelíkova 1780/21, Praha 3, zastoupena JUDr. Jiřím Vaníčkem, advokátem se sídlem Šaldova 466/34, Praha 8, **II) L.T.B.C. spol. s r.o.**, se sídlem Limuzská 2110/8, Praha 10, zastoupena JUDr. Václavem Hodanem, advokátem se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2017, č. j. 12290-3/2017-900000-302, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 7. 2. 2018, č. j. 52 Af 40/2017 – 153, o návrhu žalobkyně na předběžné opatření,

t a k t o :

Návrh žalobkyně na předběžné opatření **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Rozsudek krajského soudu a následný postup žalobkyně

[1] Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 7. 2. 2018, č. j. 52 Af 40/2017 – 153, zamítl žalobu žalobkyně, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2017, č. j. 12290-3/2017-900000-302. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Celního úřadu pro Pardubický kraj (dále jen „celní úřad“) ze dne 10. 11. 2016, č. j. 60299-2/2016-590000-12, jímž bylo podle § 134zcc odst. 3 a § 42d odst. 1 písm. a) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění (dále jen „zákon o spotřebních daních“), a podle § 134zcc odst. 3 a § 42d odst. 1 písm. b) zákona o spotřebních daních rozhodnuto o propadnutí a zabránění surového tabáku v množství 638.334,4 kg, a to z důvodu, že nebylo prokázáno, že byl skladován v souladu se zákonem o spotřebních daních.

[2] Proti výše uvedenému rozsudku se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brání u Nejvyššího správního soudu kasační stížností, podanou dne 19. 3. 2018. Současně s kasační stížností podala stěžovatelka i blanketní návrh na přiznání odkladného účinku, který ani k výzvě Nejvyššího správního soudu nedoplnila, a proto byl tento návrh dne 14. 6. 2018 zamítnut. Dne 13. 6. 2018 podala stěžovatelka také návrh na vydání předběžného opatření.

II. Návrh na vydání předběžného opatření

[3] Stěžovatelka ve svém návrhu na vydání předběžného opatření požaduje, aby Nejvyšší správní soud vydal usnesení, kterým přikáže žalovanému, aby se do skončení řízení o kasační stížnosti vedené před Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 2 Afs 104/2018 zdržel převodu surového tabáku, který propadl a byl zabrán výše uvedeným rozhodnutím celního úřadu, na třetí osoby, včetně jeho převodu na organizační složky státu, nebo zničení tohoto surového tabáku.

[4] Svůj návrh odůvodňuje tím, že oprávněným zájmem (bývalých) vlastníků propadnutého a zabraného tabáku je, aby před definitivním ukončením přezkumu rozhodnutí o propadnutí a zabrání surového tabáku nedošlo k likvidaci tohoto surového tabáku nebo nevratnému znemožnění přechodu vlastnického práva k němu. Za definitivní ukončení přezkumu považuje až okamžik, kdy Nejvyšší správní soud potvrdí rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích, sp. zn. 52 Af 39/2017, sp. zn. 52 Af 40/2017 a sp. zn. 52 Af 41/2017.

[5] Stěžovatelka upozorňuje na to, že pokud by rozhodnutí o propadnutí a zabrání surového tabáku bylo správními soudy revidováno, vlastnické právo k tomuto surovému tabáku by přešlo zpět na ni a na osoby zúčastněné na řízení, tedy původní vlastníky tohoto surového tabáku. S ohledem na uvedené a s poukazem na zásady občanského zákoníku při náhradě škody, který preferuje uvedení v předešlý stav před peněžním odškodněním a který je použitelný i při náhradě škody dle § 26 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, a dále s poukazem na zásadu šetření práv daňových subjektů stěžovatelka uvádí, že by se žalovaný jakožto správce tohoto majetku měl až do definitivního ukončení věci zdržet postupu, kdy by již nebylo možno původním vlastníkům vrátit předmětný surový tabák.

[6] Stěžovatelka k hrozící újmě uvádí, že hodnota zajištěného a propadnutého surového tabáku se pohybuje průměrně okolo 3,50 €/kg, a propadnuté a zabrané množství 638.000 kg tak má hodnotu přesahující 2.000.000 €. K prokázání hodnoty surového tabáku přiložila stěžovatelka šest nabývacích faktur k surovému tabáku, který propadl. V případě zbývajících faktur odkazuje na celní úřad, kterému byly tyto nabývací faktury předloženy v rámci celního dohledu v letech 2013 až 2015

[7] Za hrozící vážnou újmu ve smyslu § 38 odst. 1 s. ř. s. označuje zničení věcí o hodnotě v řádu desítek milionů Kč (tedy veškerý surový tabák, který byl propadnut a zabrán), které v případě úspěchu kasační stížnosti mohou být zúčastněným osobám vráceny. Vzhledem k tomu, že předmětné řízení je vedeno o zákonnosti rozhodnutí, kterým došlo k propadnutí a zabrání surového tabáku třem zúčastněným osobám

pokračování

(stěžovatel a dvě osoby zúčastněné – celkem 638.334,4 kg surového tabáku), je nutno jako eventuální vážnou újmu brát hodnotu veškerého tabáku, který byl předmětným rozhodnutím propadnut a zabrán. Navíc i to dokládá skutečnost, že tři žaloby všech zúčastněných měly být spojeny ke společnému projednání dle § 39 odst. 1 s. ř. s.

[8] Nad uvedené stěžovatelka dodává, že na první pohled je zřejmé, že tento majetek v hodnotě desítek milionů Kč byl propadnut kvůli evidenčním nejasnostem (které ovšem účelově vytváří Celní správa České republiky), nejasnostem provázejícím účinnost nového zákona (konkrétně zákona č. 157/2015 Sb.), a nedokonalosti jeho přechodných ustanovení a nařízením požadovaného předběžného opatření žádné zúčastněné straně nevznikne žádná újma, nýbrž bude pouze zachován status quo, tedy že surový tabák nebude zničen ani prodán.

[9] Nejvyšší správní soud shledal, že vyjádření účastníků k návrhu stěžovatelky nepotřebuje, a proto si je v souladu s § 38 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nevyžádal.

III. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud návrh posoudil a rozhodl se jej zamítnout.

[11] Podle § 38 odst. 1 s. ř. s. platí, že *byl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímne upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat.*

[12] Ze znění zákona je zřejmé, že pro nařízení předběžného opatření musejí být splněny tři základní podmínky. První dvě – tedy podání návrhu na zahájení řízení a podání návrhu na nařízení předběžného opatření – jsou v případě stěžovatelky bezpochyby splněny. Podrobnější posouzení si však vyžádá podmínka spočívající v *zatímní potřebě upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu*, respektive otázka, zda stěžovatelce dle jejího tvrzení vážná újma hrozí.

[13] Pojem „vážná újma“ představuje typický neurčitý právní pojem, jehož znaky se mohou měnit v závislosti na okolnostech konkrétního případu. Přesto se v judikatuře správních soudů a Ústavního soudu objevují určitá obecná východiska, od nichž se lze při posuzování, zda v daném případě vážná újma hrozí, odrazit. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24. 5. 2006 č. j. Na 112/2006 - 37 (č. 910/2006 Sb. NSS) dospěl k závěru, že pojem „vážné újmy“ je „*nutno vykládat relativně autonomně a izolovaně od předběžného posuzování (přesněji řečeno odhadování) budoucí úspěšnosti navrhovatele předběžného opatření v řízení ve věci samé. Vážnou újmu je v případě, že předběžným opatřením má být podle návrhu účastníka-soukromé osoby uložena povinnost správnímu orgánu, nutno rozumět zejména takový zásah do právní sféry účastníka (resp. pokyn či donucení s obdobnými důsledky), který – v případě že by byl v řízení ve věci samé shledán sám o sobě nezákonným či shledán součástí nezákonného komplexnějšího postupu správního orgánu – představuje natolik zásadní narušení této jeho sféry, že po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby jej, byť dočasně, snášel. Vážnou újmu tedy budou zejména intenzívní zásahy do intimní sféry navrhovatele, do*

jeho vlastnických práv či do jiných jeho subjektivních práv, zejména těch, která mají povahu práv ústavně zaručených (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2005, č. j. 2 Afs 144/2004 - 110, zveřejněné pod č. 735/2006 Sb. NSS a na www.nssoud.cz; viz zejm. čl. II. odůvodnění uvedeného usnesení).“ V usnesení ze dne 28. 7. 2006, č. j. 59 Ca 87/2006 - 14 (č. 1291/2007 Sb. NSS) Krajský soud v Ústí nad Labem konstatoval, že vážnou újmu může být jen „*velmi vážný zásah do práv a povinností účastníka, jehož důsledky jsou pro něho natolik závažné a způsobí trvale porušit jeho zájmy, že je v rozporu s právními normami či dobrými mravy, aby jej snášel.*“ Podle Ústavního soudu nastává potřeba zatímní úpravy poměrů účastníků předběžným opatřením „*v těch případech, kde by nenařízením předběžného opatření vznikl prostor pro faktická jednání či právní úkony, jež by vytvořily nezvratný stav*“ (usnesení ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. III. ÚS 2974/14).

[14] S ohledem na výše uvedená východiska má Nejvyšší správní soud za to, že stěžovatelce vážná újma ve smyslu § 38 odst. 1 s. ř. s. nehrozí. Jako svou vážnou újmu stěžovatelka označuje nemožnost zpětného převedení konkrétního propadnutého a zabraného surového tabáku v případě, že by orgány celní správy tento konkrétní surový tabák prodaly či zničily. Nejvyšší správní soud však nemá za to, že by předmětný surový tabák byl jedinečný či něčím výjimečný. Jedná se o zastupitelnou věc, běžné povahy, pravděpodobně standardní kvality, přesně určeného množství, a tedy i ceny. Dle názoru Nejvyššího správního soudu je případná újma snadno napravitelná poskytnutím finanční částky o stejné výši, jaká odpovídá ceně, za kterou stěžovatelka surový tabák pořídila (viz obdobně usnesení ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014 - 56, vztahující se k tvrzené vážné újmě spočívající ve ztrátě vlastnictví k pohonným hmotám). I pokud by došlo v mezidobí k navýšení ceny tabáku, takže by stěžovatelka utrpěla újmu v podobě ztráty příležitosti vydělat na prodeji tabáku za vyšší cenu, bylo by možno její újmu kompenzovat v penězích. Totéž platí i o dalších představitelných újmách v souvislosti s její obchodní činností týkající se propadnutého a zabraného tabáku.

[15] Jak konstatoval Ústavní soud v usnesení ze dne 6. 8. 2008 sp. zn. II. ÚS 808/08, „*institut předběžného opatření má mimořádný a dočasný charakter [...]. Vydání předběžného opatření je proto vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce popsal slovy o (hrozící) vážné újmě (nikoli tak každé újmě).*“ Stěžovatelka svou argumentací Nejvyšší správní soud nepřesvědčila, že by právě její situace odůvodňovala užití tohoto výjimečného institutu.

[16] O nákladech řízení o návrhu na předběžné opatření rozhodne Nejvyšší správní soud v rámci rozhodnutí o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 61 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2018

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu

pokračování

2 Afs 104/2018 - 88